

cursus

MUZIKAAL VERHAAL

Inleiding & verkenning

Welkom!

MUZIKAAL VERHAAL

of

VERHALENDE MUZIEK

welke sfeer roept het op?

of welke emotie?

hoor je verandering?

bijvoorbeeld in toonhoogte,

of in de instrumenten?

zijn er contrasten
(of juist niet?)

SANCTUS

Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dóminus Deus Sabaoth
Pleni sunt caeli et terra gloria tua
Hosanna in excelsis
Benedictus, qui venit in nómine Dómini
Hosanna in excelsis

Heilig, heilig, heilig de Heer,
de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.
Gezegend Hij die komt in de Naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

Sanctus XVII, for Sundays in Advent & Lent,
http://antoinedanielmass.org/

00:00/01:12

CORPUS CHRISTI
ANTOINE DANIEL MASS
PER QUONDAM

XI. s.

v

S An-ctus, * San-ctus, San-ctus Dómi-nus De- us

Sá- ba- oth. Ple- ni sunt cae- li et ter- ra gló- ri- a

tu- a. Ho- sánna in excél- sis. Be- ne- díctus

*vast onderdeel Latijnse mis
('ordinarium') sinds 5de eeuw
deze tekst uit Jesaja 6-3 &
Mattheus 21-9
éénstemmig (monofoon) &
melodie volgt uit tekst*

Guillaume de Machaut

1300 - 1377

Frans dichter en componist
geestelijke in de kathedraal van Reims
was dus componist-uitvoerende

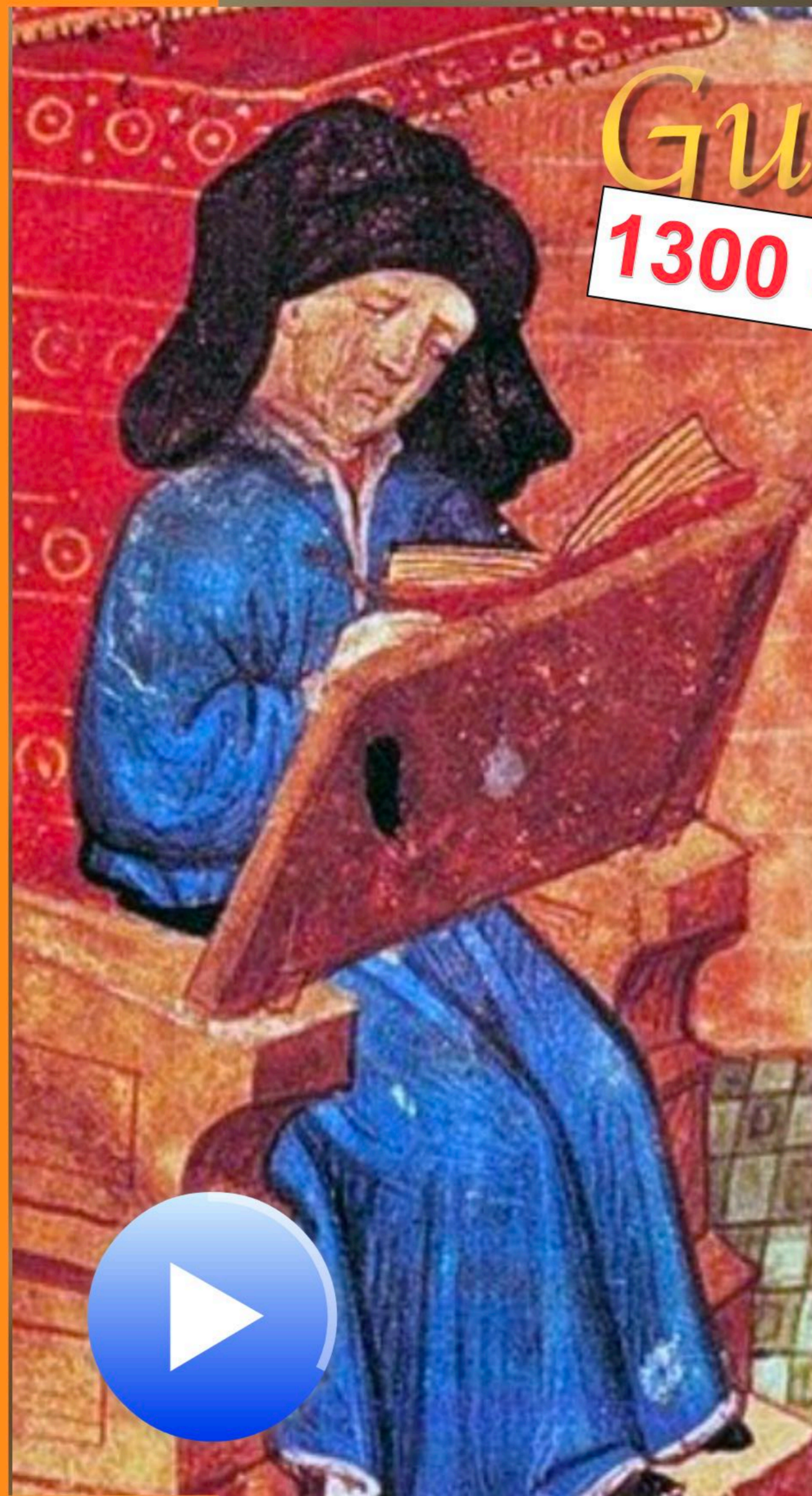
geschreven rond 1363

eerste (bekende) mis
door één componist

meerstemmig (polyfoon)

late middeleeuwen

ANTON BRUCKNER

1824 - 1896

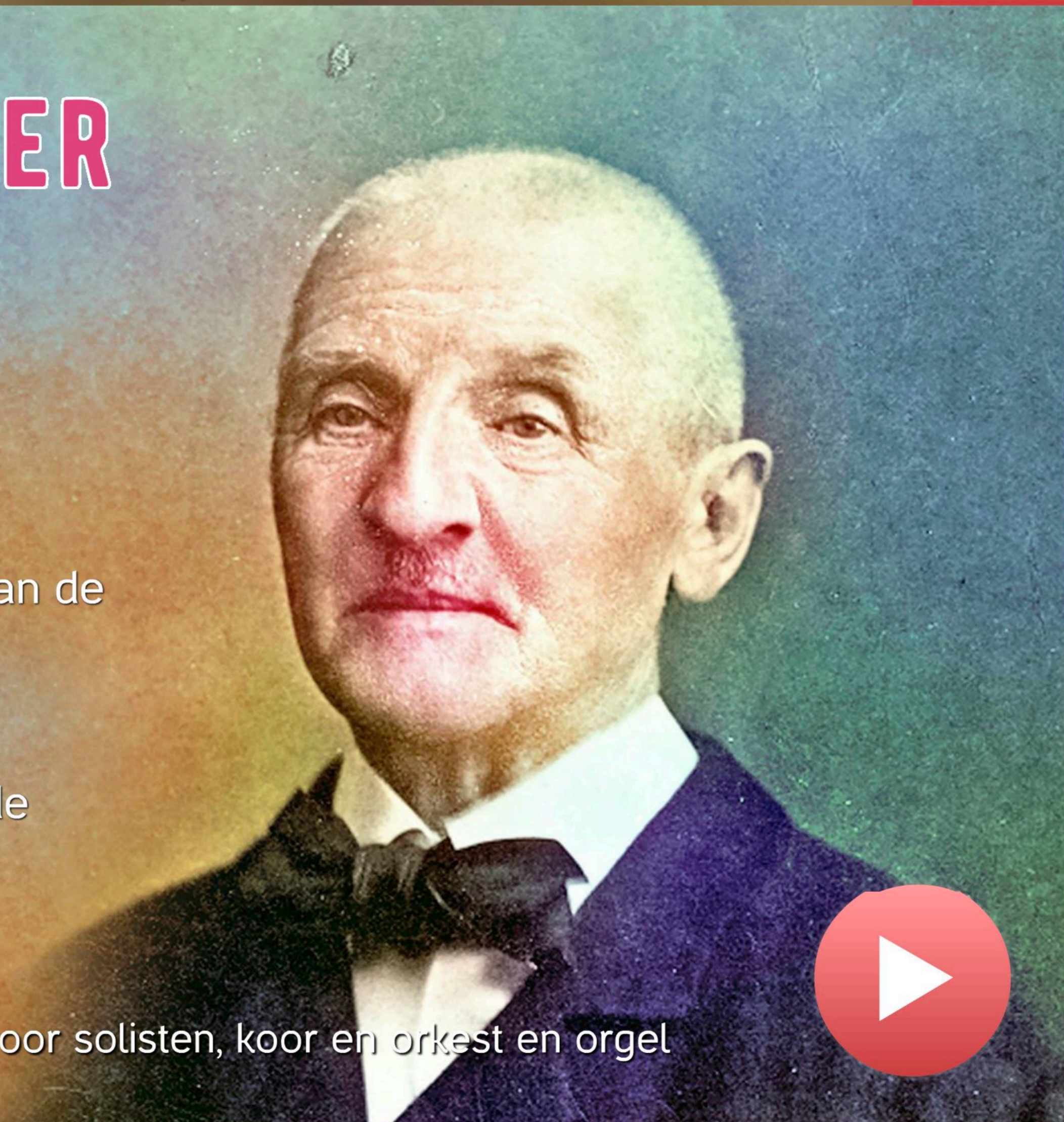
Oostenrijker, laat-romantiek
groot bewonderaar van Wagner

9 monumentale symfonieën, waarvan de
eerste pas toen hij 42 was

zeer religieus, Rooms-katholiek

componeerde o.a. ook het beroemde
Te Deum, en 3 missen

uit: Mis Nr. 3 in F kl.t. WAB 28 (1868) | voor solisten, koor en orkest en orgel

ARVO PÄRT

1935

uit Estland, later Wenen en Berlijn
na veel avant-garde experimenten
'hervindt' hij schoonheid

religieus, was Luthers, vanaf
1972 Russisch-orthodox

zocht veel inspiratie in Gregoriaans
en muziek uit de Renaissance

Uit: Berliner Messe (1990 / 1997) | voor koor en orgel, later voor strijkorkest

STIJLPERIODEN IN DE MUZIEKGESCHIEDENIS

tot 1400

- kerk was alles
- naamloze componisten
- Gregoriaans: eenstemmig
- eerste meerstemmigheid

1400

MIDDELEEUWEN

1600 - 1750

- adellijke elite en kerk
- mens centraal
- meer instrumentale muziek
- ontwikkeling instrumenten
- meer ritmiek
- 'symmetrie' in muziek

1600

RENAISSANCE

1400 - 1600

- kerk nog steeds belangrijkste
- elite in opkomst
- vocale muziek
- meerstemmigheid

1750 - 1800

- opkomst burgerij
- eenvoud en natuurlijkheid
- 'goede smaak' en vorm
- muzikale 'formats' ontwikkeld
- Europees geluid

BAROK

1800 - 1900

- (persoonlijke) expressie
- alles groter en langer
- virtuozen
- nationalisme
- literatuur, natuur, het bovennatuurlijke

1800

CLASSICISME

ROMANTIEK

1900 - NU

- einde tonaliteit
- veel stromingen en stijlen
- alles kan!
- technische middelen

2000

MODERNE TIJD

welk verhaal
vertelde dat
eerste muziekstuk
nou?

welk verhaal
vertelde dat
eerste muziekstuk
nou?

1975

ULJAS PULKKIS

welk verhaal
vertelde dat
eerste **muziek**stuk
nou?

On the crest of the waves (2003) | Modern | programmamuziek

*dank!
tot de volgende keer!*

www.klankzaak.nl / cursisten